

Tömegesen elgázolt vörösbegyek (*Erithacus rubecula*) a Fertő-parti úton

A vörösbegy (*Erithacus rubecula*) Nyugat-Európában állandó, hazánkban főleg vonuló madár. Sopron környékén az elvonulás fő időszakai október végére, érkezése április elejére esik [Antli & Németh (1995) Szélkiáltó 9: 15-31.]. Kedvelt élőhelyei a bokrosok és a dús cserjeszintű erdőszegélyek.

2003. április 5–6-án az addig kellemesen meleg, tavaszi időjárás hirtelen erősen lehült. A sarkvidéki hideg légtömegek 80-100 km/h szélerősséggel árasztották el a Kárpát-medencét, Sopronban a hőmérséklet éjszakánként 0 – -4 °C-ra süllyedt. A hideg esőt hamarosan látványosan hóesés és hódara váltotta fel. Bár a lehullott hó nagyrészt hamarosan elolvadt, a tócsákat reggelente jégvárta borította, ami egészen délig „kitartott”. Ilyen körülmények között az éppen visszaérkező rovarrevő madarak „inséges” helyzetbe kerültek, mivel az ízeltlábúak „elbújtak” vagy hidegmerevségbe estek. A vörösbegyek táplálékukat csupán a hómentes és csupasz helyeken a bokrok alatt és az országutak szélén kereshették. Így fordulhatott elő, hogy a táplálékhiánytól legyengült madarakat az utak szélén az autók tömegesen elgázolták. Április 7-én reggel ½ 7 óra tájban a Fertő partján Sopronból jövet, majd 12 órakor visszafelé menet a Fertő-parti közút mintegy 5,2 km szakaszán Fertőboz és Hegykő között 27 elgázolt madártetemet számoltunk össze. Ezek mind frissen elpusztult vörösbegyek voltak. A tetemek térbeli eloszlása egyenetlen volt. Előfordulásuk láthatóan az út mentén álló nemes nyárhoz kötődött, ahol ezek hím virágzatának lehullott barkái vékony rétegben borították az útpadkát. A vörösbegyek feltételezhetően a barkavirágzattal együtt az útra „hullott” rovarokat, pókokat keresték, miközben az autóforgalom áldozatai lettek. Az április eleji lehülést a vörösbegyek a „természetközeli” élőhelyeken, a bokros erdőszegélyek, földutak mentén láthatóan jól átvészelték. Ugyanezen a napon Osl mellett egy földúton a fűzbokrok védelmében mintegy 20 m-es szakaszon 12 vörösbegy, 2 erdei szürkebegyet (*Prunella modularis*), 2 házi rozsdafarkút (*Phoenicurus ochruros*), 2 citromsármányt (*Emberiza citrinella*) és egy fekete rigót (*Turdus merula*) figyeltünk meg táplálékkeresés közben. A hidegben, erős szélben a madarak egyébként feltűnően „bizalmassá” váltak. A máskor oly éber egerészölyv (*Buteo buteo*) azt is megvárta, hogy a gépkocsi mintegy 10 m-re megközelítse, az egyik vörösbegy pedig csaknem kéznyújtásnyi távolságra közelítette meg az őt figyelő madarászokat.

Mass death of Robins (*Erithacus rubecula*) caused by car crash along the Fertő

In April 5-6th 2003 the air temperature had decreased seriously after a previous nice spring period. In the morning of April 7th we counted 27 dead Robin (*Erithacus rubecula*) driven over by cars along the 5,2 km long road section between Fertőboz and Hegykő. Their occurrence was obviously related to the presence of the Poplar trees beside the road, where the aments of the trees fallen down covered the ground. It is supposed that the birds were feeding on small insects and other invertebrates which inhabited or fed on the aments as well, while there were crashed by the traffic.

Dr. Traser György – Dr. Winkler Dániel – Nyugat-Magyarországi Egyetem

H-9400 Sopron, Ady E. u. 5. – traser@emk.nyme.hu, dwinkler@emk.nyme.hu

Üstökösreće (*Netta rufina*) újabb költése a petőházi cukorgyár ülepítőtavain

Az üstökösreće (*Netta rufina*) az elmúlt években egyre gyakrabban kerül megfigyelésre a petőházi cukorgyár ülepítőtavainál (2003-ig max. 1 pd), de fészkelésére semmi nem utalt, jóllehet évek óta hetente legalább egy alkalommal a teljes tórendszer ellenőrzöm. 2004-ben egy 7 fiókát vezető tojót találtam az üzem területére eső, betonozott falú medencében [Aquila, 112: 217]. Ez volt a faj első ismert költése itt. 2005. június 27-én ismét egy 7 fiókát vezető tojót figyeltem meg a gyár nagyobbik szennyvíztározó taván. Ebben az időszakban a tómederben már csak sekély, de összefüggő vízborítás volt, helyenként magas gyomnövényzettel. Július 23-ig a családöt folyamatosan itt láttam, hat fióka érte meg a repülő kort. További 1-4 pd üstökösreće tartózkodott velük egyidőben a tavakon és augusztus végéig megfigyelhetőek voltak üstökösreccék, de ekkor már nem tudtam elkülöníteni a családöt a többi madártól. 2006-ban március végétől július elejéig több alkalommal találtam üstökösreccéket a tavakon – hímeiket és tojókat egyaránt – több alkalommal párban is mutatkoztak, költésre azonban semmi nem utalt.

Red-crested Pochard (*Netta rufina*) nested again on the settling ponds of Petőháza sugarworks

In 2005 the Red-crested Pochard (*Netta rufina*) managed to nest 2nd time. At the end of June a female was observed conducting seven youngs and six of them were brought up. Despite of the more frequent observations of the occurrence of this species there was no recorded nest in 2006.

Pellinger Attila – Fertő–Hanság Nemzeti Park

H-9435 Sarród, Rév Kócsagvár – pellinger@freemail.hu
